

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια (Sutta Piṭaka -
Aṭṭhakathā)

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Σχόλια
(4. Aṅguttara Nikāya - Aṭṭhakathā)

06. Σχόλια για το βιβλίο των έξι (06. Chakkanipāta-aṭṭhakathā)

2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα (2. Dutiyapaṇṇāsakaṃ)

PaliVerse

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Σχόλια

06. Σχόλια για το βιβλίο των έξι

2. Dutiyapaṇṇāsakaṃ

6. Mahāvaggo

1. Soṇasuttavaṇṇanā

55. Chaṭṭhassa paṭhame soṇoti sukhumālasaṇatthero. Sītavaneti evaṃnāmake susāne. Tasmim kira paṭipāṭiyā pañca caṅkamanapaṇṇasālāsātāni māpitāni, tesu therō attano sappāyacaṅkamanam gahetvā samaṇadhammam karoti. Tassa āraddhavīriyassa hutvā caṅkamato pādatalāni bhijjimsu, jāṇūhi caṅkamato jāṇukānipi hatthatalānipi bhijjimsu, chiddāni ahesum. Evaṃ āraddhavīriyo viharanto obhāsanimittamattakampi dassetuṃ nāsakkhi. Tassa vīriyena kilamitakāyassa koṭiyam pāsāṇaphalake nisinnassa yo vitakko udapādi, tam dassetuṃ atha kho āyasmato tiādi vuttaṃ. Tattha āraddhavīriyāti paripuṇṇapaggahitavīriyā. Na anupādāya āsavehi cittaṃ vimuccatīti sace hi aham ugghaṭṭitaññū vā assaṃ vipaṇcitaññū vā neyyo vā, nūna me cittaṃ vimucceyya. Addhā panasmi padaparamo, yena me cittaṃ na vimuccatīti sannitṭhānam katvā samvījjanti kho panātiādīni cintesi. Tattha bhogāti upayogatthe paccattaṃ.

Pāturahosīti therassa cittācāram ṇatvā “ayaṃ soṇo ajja sītavane padhānabhūmiyam nisinnō imaṃ vitakkaṃ vitakketi, gantvāssa vitakkaṃ sahottham gaṇhitvā vīṇopamaṃ kammaṭṭhānam kathessāmī”ti pamukhe pākaṭo ahoṣi. Paññatte āsaneti padhānikabhikkhū attano vasanaṭṭhāne ovadituṃ āgatassa buddhassa bhagavato nisīdanattham yathālābhena āsanam paññāpetvāva padhānam karonti, aññaṃ alabhamānā purāṇapaṇṇānipi santharitvā upari saṅghāṭim paññapenti. Theropi āsanam paññāpetvā padhānam akāsi. Tam sandhāya vuttaṃ - “paññatte āsane”ti.

Tam kiṃ maññasīti satthā “imassa bhikkhuno avasesakammaṭṭhānehi attho natthi, ayaṃ gandhabbasippe cheko ciṇṇavasī, attano visaye kathiyamānam khippameva sallakkhessatī”ti vīṇopamaṃ kathetuṃ “tam kiṃ maññasī”tiādīmāha. Vīṇāya tantissare kusalatā nāma vīṇāya vādanakusalatā, so ca tattha kusalo. Mātāpitāro hissa “amhākaṃ putto aññaṃ sippaṃ sikkhanto kāyena kilamissati, idaṃ pana sayane nisinneneva sakkā uggaṇhitu”nti gandhabbasippameva uggaṇhāpesum. Tassa -

“Satta sarā tayo gāmā, mucchanā ekavīsati;
Ṭhānā ekūnapaññāsa, iccete saramaṇḍalā”ti. -

Ādikaṃ gandhabbasippaṃ sabbameva paguṇam ahoṣi. Accāyatāti atiāyatā kharamucchanā. Saravatīti sarasampannā. Kammaññāti kammakkhamā kammayoggā. Atisithilāti mandamucchanā. Same guṇe patitṭhitāti majjhime sare ṭhapetvā mucchitā.

Accāraddhanti atigāḷhaṃ. Uddhaccāya saṃvattatīti uddhatabhāvāya saṃvattati. Atilīnanti atisithilaṃ. Kosajjāyāti kusītabhāvatthāya. Vīriyasamathaṃ adhiṭṭhahāti vīriyasampayuttaṃ samathaṃ adhiṭṭhaha, vīriyaṃ samathena yojehīti attho. Indriyānañca samataṃ paṭivijjhāti saddhādīnaṃ indriyānaṃ samataṃ samabhāvaṃ adhiṭṭhāhi. Tattha saddhaṃ paññāya, paññañca saddhāya, vīriyaṃ samādhinā, samādhinā vīriyena yojayatā indriyānaṃ samatā adhiṭṭhitā nāma hoti. Sati pana sabbatthikā, sā sadā balavatīyeva vaṭṭati. Tañca pana tesāṃ yojanāvīdhaṇaṃ visuddhimagge pakāsītameva. Tattha ca nimittaṃ gaṇhāhīti tasmiñca samabhāve sati yena ādāse mukhabimbeneva nimittena uppajjitabbaṃ, taṃ samathanimittaṃ vipassanānimittaṃ magganimittaṃ phalanimittañca gaṇhāhi nibbattehīti evamassa satthā arahatte pakkhipitvā kammaṭṭhānaṃ kathesi.

Tattha ca nimittaṃ aggahesīti samathanimittañca vipassanānimittañca aggahesi. Cha ṭhānānīti cha kāraṇāni. Adhimutto hotīti paṭivijjhītvā paccakkhaṃ katvā ṭhito hoti. Nekkhammādhimuttotiādi sabbaṃ arahattavaseneva vuttaṃ. Arahattañhi sabbakilesehi nikkhantattā nekkhammaṃ, teheva pavivittattā paviveko, byāpajjhābhāvato abyāpajjhaṃ, taṇhākkhayante uppannattā taṇhākkhayo, upādānakkhayante uppannattā upādānakkhayo, sammohābhāvato asammohoti vuccati.

Kevalaṃ saddhāmattakanti paṭivedharahitaṃ kevalaṃ paṭivedhapaññāya asammissakaṃ saddhāmattakaṃ. Paṭicayanti punappunaṃ karaṇena vaḍḍhiṃ. Vītarāgattāti maggapaṭivedhena rāgassa vigatattāyeva nekkhammasaṅkhātāṃ arahattaṃ paṭivijjhītvā sacchikatvā ṭhito hoti, phalasamāpattivihārena viharati, tanninnamānasoyeva ca hotīti attho. Sesapadesupi eseva nayo.

Lābhasakkārasilokanti catupaccayalābhañca tesaññeva sukatabhāvañca vaṇṇabhaṇaṇaṃ. Nikāmayamānoti icchamāno patthayamāno. Pavivekādhimuttoti paviveke adhimutto arahanti evaṃ arahattaṃ byākarotīti attho.

Sīlabbataparāmāsanti sīlañca vatañca parāmasitvā gahitaṃ gahaṇamattaṃ. Sārato paccāgacchantoti sārabhāvena jānanto. Abyāpajjhādhimuttoti abyāpajjhaṃ arahattaṃ byākaroti. Imināva nayena sabbaṭṭhānesu attho daṭṭhabbo. Apicettha “nekkhammādhimuttoti imasmīmyeva arahattaṃ kathitaṃ, sesesu pañcasu nibbāna”nti eke vadanti. Apara “asammohādhimuttoti ettheva nibbānaṃ kathitaṃ, sesesu arahatta”nti vadanti. Ayaṃ panettha sāro - sabbesveva tesu arahattampi nibbānampi kathitamevāti.

Bhusāti balavanto dibbarūpasadisā. Nevassa cittaṃ pariyādiyantīti etassa khīṇāsavassa cittaṃ gahetvā ṭhātuṃ na sakkonti. Kilesā hi uppajjamānā cittaṃ gaṇhanti nāma. Amissīkatanti kilesā hi ārammaṇena saddhiṃ cittaṃ missaṃ karonti, tesāṃ abhāvā amissīkataṃ. Ṭhitanti patiṭṭhitaṃ. Āneñjappattanti acalappattaṃ. Vayañcassānupassatīti tassa cesa cittassa uppādampi vayampi passati. Bhusā vātavutṭhīti balavā vātakkhandho. Neva sampakampeyyāti ekabhāgena cāletuṃ na sakkuṇeyya. Na sampakampeyyāti thūṇaṃ viya sabbabhāgato kampetuṃ na sakkuṇeyya. Na sampavedheyāti vedhetvā pavedhetvā pātetuṃ na sakkuṇeyya.

Nekkhammaṃ adhimuttassāti arahattaṃ paṭivijjhītvā ṭhitassa khīṇāsavassa. Sesapadesupi arahattameva kathitaṃ. Upādānakkhayassa cāti upayogatthe sāmivacanaṃ. Asammohañca cetasoti cittassa ca asammohaṃ adhimuttassa. Disvā āyatanuppādanti āyatanānaṃ uppādañca vayañca disvā. Sammā cittaṃ vimuccatīti

sammā hetunā nayena imāya vipassanāpaṭipattiyā phalasamāpattivasena cittaṃ vimuccati, nibbānārammaṇe adhimuccati. Atha vā iminā khīṇāsavassa paṭipadā kathitā. Tassa hi āyatanuppādaṃ disvā imāya vipassanāya adhigatassa ariyamaggassānubhāvena sabbakilesehi sammā cittaṃ vimuccati. Evaṃ tassa sammā vimuttassa...pe... na vijjati. Tattha santacittassāti nibbutacittassa. Sesamettha uttānatthamevāti.

2. Phaggunasuttavaṇṇanā

56. Dutiye samadhosīti uttānākāraṃ dassesi. Paṭikkamantīti parihāyanti. No abhikkamantīti na vaḍḍhanti. Sīsaveṭhanaṃ dadeyyāti sīsaṃ veṭhetvā daṇḍakena samparivattakaṃ bandheyya. Indriyāni vippasīdiṃsūti tasmiṃ maraṇasamaye cha indriyāni vippasannāni ahesuṃ. Atthupaparikkhāyāti atthānatthaṃ kāraṇākāraṇaṃ upaparikkhane. Anuttare upadhisaṅkhayeti nibbāne. Avimuttaṃ hotīti arahattaphalena adhimuttaṃ hoti.

3. Chaḷabhiyāṭisuttavaṇṇanā

57. Tatiye chaḷabhiyāṭiyoti cha jātiyo. Tatridanti tatrāyaṃ. Luddāti dāruṇā. Bhikkhū kaṇṭakavuttikāti samaṇā nāmete. Ekasāṭakāti ekeneva pilotikakhaṇḍena purato paṭicchādanakā. Akāmakassa bilaṃ olaggeyyunti satthe gacchamāne goṇamhi mate gomaṃsamūlaṃ uppādanatthāya vibhajitvā khādamānā ekassa gomaṃsaṃ anicchantasseva koṭṭhāsaṃ katvā “ayaṇca te khāditabbo, mūlaṇca dātabba”nti taṃ koṭṭhāsasaṅkhātāṃ bilaṃ olaggeyyuṃ, balakkārena hatthe ṭhapeyyunti attho. Akhettaññunāti abhiyāṭipaṇṇattiyā khettaṃ ajānanta. Taṃ suṇāhīti taṃ mama paṇṇattiṃ suṇāhi. Kaṇhābhiyāṭikoti kālakajātiko. Kaṇhaṃ dhammaṃ abhiyāṭitī kaṇhasabhāvo hutvā jāyati nibbattati, kaṇhābhiyāṭiyaṃ vā jāyati. Nibbānaṃ abhiyāṭitī nibbānaṃ pāpuṇāti, ariyabhūmisaṅkhātāya vā nibbānājāṭiyā jāyati.

4. Āsavasuttavaṇṇanā

58. Catutthe saṃvarā pahātabbāti saṃvarena pahātabbā. Sesesupi eseva nayo. Idhāti imasmiṃ sāsane. Paṭisaṅkhāti paṭisaṅjānitvā, paccavekkhitvāti attho. Yonisoti upāyena pathena. Ettha ca asaṃvare ādīnavapaṭisaṅkhā yoniso paṭisaṅkhāti veditabbā. Sā cāyaṃ “varaṃ, bhikkhave, tattāya ayosalākāya ādittāya sampajjalitāya sajotibhūtāya cakkhundriyaṃ sampalimaṭṭhaṃ, na tveva cakkhuviññeyyesu rūpesu anubyañjanaso nimittaggāho”tiādinā ādittapariyāyena veditabbā. Cakkhundriyasamvarasamvuto viharatīti ettha cakkhumeva indriyaṃ cakkhundriyaṃ, samvaraṇato samvaro, pidahanato thakanatoti vuttaṃ hoti. Satiyā etaṃ adhivacanaṃ. Cakkhundriye samvaro cakkhundriyasamvaro. Javane uppajjamānopi hesa tasmiṃ dvāre kilesānaṃ uppattivāraṇato cakkhundriyasamvaroti vuccati. Samvutoti tena samvarena upeto. Tathā hi “pātimokkhasamvarasamvuto”ti imassa vibhaṅge “iminā pātimokkhasamvarena upeto hoti...pe... samannāgato”ti vuttaṃ. Atha vā samvarīti samvuto, thakesi pidahīti vuttaṃ hoti. Cakkhundriyasamvarasamvutoti cakkhundriyasamvarasaṅkhātāṃ satikavāṭaṃ cakkhudvāre gharadvāre kavāṭaṃ viya samvari thakesi pidahīti vuttaṃ hoti. Ayamevettha attho sundarataro. Tathā hi “cakkhundriyasamvaraṃ samvutassa viharato, samvutassa viharato”ti etesu padesu ayamevattho dissatīti.

Yaṃ hissātiādimhi yaṃ cakkhundriyaṃvaramaṃ assa bhikkhuno asaṃvutassa athakētvā apidahitvā viharantassāti attho. Yekārassa vā esa yanti ādeso, ye assāti attho. Āsavā vighātapariḷāhāti cattāro āsavā ca aññe ca vighātakarā kilesapariḷāhā vipākapariḷāhā vā. Cakkhudvārasmiñhi iṭṭhārammaṇaṃ āpāthagataṃ kāmāssādavasena assādayato abhinandato kāmāsavo uppajjati, “īdisaṃ aññasmimpi sugatibhave labhissāmī”ti bhavapatthanāya assādayato bhavāsavo uppajjati, sattoti vā sattassāti vā gaṇhato diṭṭhāsavo uppajjati, sabbeheva sahaajātaṃ aññāṇaṃ avijjāsavoti cattāro āsavā uppajjanti. Etehi sampayuttā apare kilesā vighātapariḷāhā āyatiṃ vā tesāṃ vipākā tehipi asaṃvutasseva viharato uppajjeyyunti vuccanti. Evaṃsa teti evaṃ assa te, etenupāyena na honti, no aññathāti vuttaṃ hoti. Paṭisaṅkhā yoniso sotindriyaṃvarasaṃvutotiādisupi eseṃ nayo. Ime vuccanti āsavā saṃvarā pahātabbāti imesu chasu dvāresu cattāro cattāro katvā catuvīsati āsavā saṃvarena pahātabbāti vuccanti.

Paṭisaṅkhā yoniso cīvarantiādisu yaṃ vattabbaṃ, taṃ sabbaṃ visuddhimagge sīlakathāya vuttameva. Yaṃ hissāti yañhi cīvaraṃ piṇḍapātādīsu vā aññataraṃ assa. Appaṭisevatoti evaṃ yoniso appaṭisevantassa. Imasmiṃ vāre aladdhaṃ cīvarādiṃ patthayato laddhaṃ vā assādayato kāmāsavassa uppatti veditabbā, īdisaṃ aññasmimpi sugatibhave labhissāmīti bhavapatthanāya assādayato bhavāsavassa, ahaṃ labhāmi na labhāmīti vā mayhaṃ vā idanti attasaññaṃ adhiṭṭhahato diṭṭhāsavassa, sabbeheva pana sahaajāto avijjāsavoti evaṃ catunnaṃ āsavānaṃ uppatti vighātapariḷāhāva navavedanuppādanatopi veditabbā. Ime vuccanti, bhikkhave, āsavā paṭisevanā pahātabbāti ime ekamekasmīṃ paccaye cattāro cattāro katvā soḷasa āsavā iminā ñāṇasaṃvarasaṅkhātena paccavekkhaṇapaṭisevanena pahātabbāti vuccanti.

Paṭisaṅkhā yoniso khamo hoti sītassāti upāyena pathena paccavekkhitvā khantā hoti sītassa, sītaṃ khamati sahati, na avīrapuriso viya appamattakenapi sītena calati kampati kammaṭṭhānaṃ vijahati. Uñhādīsupi eseṃ nayo. Ettha ca vacanameva vacanapathoti veditabbo. Dukkānantiādisu dukkhamanaṭṭhena dukkhā, bahalaṭṭhena tibbā, pharusatṭhena kharā, tikhiṇaṭṭhena kaṭukā, assādavirahato asātā, maṇaṃ avaḍḍhanato amanāpā, pāṇaharaṇasamatthatāya pāṇaharāti veditabbā. Yaṃ hissāti sītādīsu yaṃkiñci ekadhammampi assa. Anadhivāsototi anadhivāsentassa akkhamantassa. Āsavuppatti panettha evaṃ veditabbā - sītena phuṭṭhassa uñhaṃ patthayato kāmāsavo uppajjati, evaṃ sabbattha. “Natthi sugatibhave sītaṃ vā uñhaṃ vā”ti bhavaṃ patthentassa bhavāsavo, mayhaṃ sītaṃ uñhanti gāho diṭṭhāsavo, sabbeheva sampayutto avijjāsavoti. Ime vuccantīti ime sītādīsu ekamekassa vasena cattāro cattāro katvā aneke āsavā imāya khantisāṃvarasaṅkhātāya adhivāsanāya pahātabbāti vuccantīti attho.

Paṭisaṅkhā yoniso caṇḍaṃ hatthiṃ parivajjetīti ahaṃ samaṇoti na caṇḍassa hatthissa āsanne ṭhātabbaṃ. Tatonidānañhi maraṇampi maraṇamattampi dukkhaṃ bhaveyyāti evaṃ upāyena pathena paccavekkhitvā caṇḍaṃ hatthiṃ parivajjeti paṭikkamati. Esa nayo sabbattha. Caṇḍanti duṭṭhaṃ vāḷaṃ. Khāṇunti khadirakhāṇukādiṃ. Kaṇṭakaṭṭhānanti yattha kaṇṭakā vijjhanti, taṃ okāsaṃ. Sobbhanti sabbato chinnaṭṭaṃ. Papātanti ekato chinnaṭṭaṃ. Candanikanti ucchiṭṭhodakagabbhamalādīnaṃ chaḍḍanaṭṭhānaṃ. Oḷigallanti tesāmyeva kaddamādīnaṃ sandanokāsaṃ. Taṃ jaṇṇumattampi asucibharitaṃ hoti. Dvepi cetāni ṭhānāni amanussussadaṭṭhānāni honti, tasmā vajjetabbāni. Anāsaneti ettha ayuttaṃ

āsanaṃ anāsaṇaṃ, taṃ atthato aniyatavattubhūtaṃ rahopaṭṭicchannāsaṇanti veditabbaṃ. Agocareti etthapi ayutto gocaro agocaro. So vesiyādibhedato pañcavidho. Pāpake mitteti lāmake dussīle mittapatirūpake amitte. Pāpakesūti lāmake. Okappeyyunti saddaheyyuṃ adhimucceyyuṃ “addhā ayamāyasmā akāsi vā karissati vā”ti. Yaṃ hissāti hatthiādīsu yaṃkiñci ekampi assa. Āsavuppatti panettha evaṃ veditabbā - hatthiādinidānena dukkhena phuṭṭhassa sukhaṃ patthayato kāmāsavo uppajjati, “natthi sugatibhave īdisaṃ dukkha”nti bhavaṃ patthentassa bhavāsavo, maṃ hatthi maddati maṃ assoti gāho diṭṭhāsavo, sabbeheva sampayutto avijjāsavoti. Ime vuccantīti ime hatthiādīsu ekekassa vasena cattāro cattāro katvā aneke āsavā iminā sīlasaṃvarasaṅkhātena parivajjanena pahātabbāti vuccanti.

Paṭisaṅkhā yoniso uppannaṃ kāmavitakkaṃ nādhivāsetīti “itipāyaṃ vitakko akusalo, itipi sāvajjo, itipi dukkhavipāko, so ca kho attabyābādhāya saṃvattatī”tiādinā nayena yoniso kāmavitakke ādīnaṃ paccavekkhitvā tasmaṃ tasmaṃ ārammaṇe uppannaṃ kāmavitakkaṃ nādhivāseti, cittaṃ āropetvā na vāseti, abbhantare vā na vāsetīti attho. Anadhivāseto kiṃ karotīti? Pajahati. Kiṃ kacavaraṃ viya piṭakenāti? Na hi, api ca kho naṃ vinodeti tudati vijjhati nīharati. Kiṃ balibaddaṃ viya patodenāti? Na hi, atha kho naṃ byantīkaroti vigatantaṃ karoti, yathāssa antopi nāvasissati antamaso bhaṅgamattampi, tathā naṃ karoti. Kathaṃ pana naṃ tathā karotīti? Anabhāvaṃ gameti anu anu abhāvaṃ gameti, vikkhambhanappahānena yathā suvikkhambhito hoti, tathā karoti. Sesavitakkadvayepi eseṇa nayo. Uppannuppanneti uppanne uppanne, uppannamatteyevāti vuttaṃ hoti. Sakiṃ vā uppanne vinodetvā dutiye vāre ajjhupekkhitā na hoti, satakkhattampi uppanne uppanne vinodetiyeṇa. Pāpake akusale dhammeti teyeṇa kāmavitakkādayo, sabbepi vā nava mahāvitakke. Tattha tayo vuttā, avasesā “ñātivitakko, janapadavitakko, amarāvitakko, parānuddayatāpaṭisaṃyutto vitakko, lābhasakkārasilokappaṭisaṃyutto vitakko, anavaññattippaṭisaṃyutto vitakko”ti ime cha. Yaṃ hissāti etesu vitakkesu yaṃkiñci assa. Kāmavitakko panettha kāmāsavo eva, tabbiseso bhavāsavo, taṃsampayutto diṭṭhāsavo, sabbavitakkesu avijjā avijjāsavoti evaṃ āsavuppatti veditabbā. Ime vuccantīti ime kāmavitakkādivasena vuttappakārā āsavā iminā tasmaṃ tasmaṃ vitakke ādīnavapaccavekkhaṇasahitena vīriyasaṃvarasaṅkhātena vinodanena pahātabbāti vuccanti.

Paṭisaṅkhā yoniso satisambojjhaṅgaṃ bhāvetīti abhāvanāya ādīnaṃ bhāvanāya ca ānisaṃsaṃ upāyena pathena paccavekkhitvā satisambojjhaṅgaṃ bhāveti. Eṇa nayo sabbattha. Bojjhaṅgānaṃ bhāvanā heṭṭhā vitthāritāva. Yaṃ hissāti etesu bojjhaṅgesu yaṃkiñci assa. Āsavuppattiyaṃ panettha imesaṃ ariyamaggasampayuttānaṃ bojjhaṅgānaṃ abhāvitattā ye uppajjeyyuṃ kāmāsavādayo āsavā, bhāvayato evaṃsa te na hontīti ayaṃ nayo veditabbo. Ime vuccantīti ime kāmāsavādayo āsavā imāya lokuttarāya bojjhaṅgabhāvanāya pahātabbāti vuccanti. Imehi chahākārehi pahīnāsavaṃ bhikkhuṃ thomento yato kho, bhikkhavetiādimāha. Tattha yatoti sāmivacane to-kāro, yassāti vuttaṃ hoti. Porāṇā pana yamhi kāleti vaṇṇayanti. Ye āsavā saṃvarā pahātabbā, te saṃvarā pahīnā hontīti ye āsavā saṃvarena pahātabbā, te saṃvareneva pahīnā honti, na appahīnesuyeṇa pahīnasaññī hotīti.

5. Dārukammikasuttavaṇṇanā

59. Pañcame dārukammikoti dāruvikkayena pavattitājīvo eko upāsako.

Kāsikacandananti saṅhacandanam. Aṅgenāti aguṇaṅgena, sukkapakkhe guṇaṅgena. Nemantanikoti nimantanam gaṇhanako. Saṅghe dānam dassāmīti bhikkhusaṅghassa dassāmi. So evaṃ vatvā satthāraṃ abhivādetvā pakkāmi. Athassa aparabhāge pañcasatā kulūpakā bhikkhū gihibhāvaṃ pāpuṇṇisu. So “kulūpakabhikkhū te vibbhantā”ti vutte “kiṃ ettha mayha”nti vatvā cittuppādavemattamattampi na akāsi. Idam sandhāya satthā saṅghe te dānam dadato cittaṃ pasīdissatīti āha.

6. Hatthisāriputtasuttavaṇṇanā

60. Chaṭṭhe abhidhammakathanti abhidhammamissakam katham. Katham opātetīti tesam katham vicchinditvā attano katham katheti. Therānam bhikkhūnanti karaṇatthe sāmivacanam, therehi bhikkhūhi saddhinti attho. Yā ca therānam abhidhammakathā, taṃ ayampi kathetuṃ sakkotīti attho. Cetopariyāyanti cittavāraṃ. Idhāti imasmiṃ loke. Soratasoratoti sūrato viya sūrato, soraccasamannāgato viyāti attho. Nivātanivātoti nivāto viya nivāto, nivātavutti viyāti attho. Upasantupasantoti upasanto viya upasanto. Vapakassateva satthārāti satthu santikā apagacchati. Saṃsaṭṭhassāti pañcahi saṃsaggehi saṃsaṭṭhassa. Vissaṭṭhassāti vissajjitassa. Pākatassāti pākatindriyassa.

Kitṭhādoti kitṭhakhādako. Antaradhāpeyyāti nāseyya. Gopasūti gāvo ca ajikā ca. Sippisambukanti sippiyo ca sambukā ca. Sakkharakaṭhalanti sakkharā ca kaṭhalāni ca. Ābhidosikanti abhiññādosam kudrūsakabhojanaṃ. Nacchādeyyāti na rucceyya. Tattha yadetaṃ purisaṃ bhuttāvinti upayogavacanam, taṃ sāmīatthe daṭṭhabbam. Amuṃ hāvuso, purisanti, āvuso, amuṃ purisaṃ.

Sabbanimittānanti sabbesam niccanimittādīnaṃ nimittānaṃ. Animittaṃ cetosamādhinti balavavipassanāsamādhim. Cīrikasaddoti jhallikasaddo. Sarissati nekkhammassāti pabbajjāya guṇam sarissati. Arahaṃ ahoṣīti bhagavato sāvakaṇaṃ arahantānaṃ antare eko arahā ahoṣi. Ayañhi therō satta vāre gihī hutvā satta vāre pabbaji. Kiṃ kāraṇā? Kassapasammāsambuddhakāle kiresa ekassa bhikkhuno gihibhāve vaṇṇam kathesi. So teneva kammaṇa arahattassa upanissaye vijjamaṇeyeva satta vāre gihibhāve ca pabbajjāya ca saṅcaranto sattame vāre pabbajitvā arahattaṃ pāpuṇīti.

7. Majjhésuttavaṇṇanā

61. Sattame pārāyane metteyyapañheti pārāyanasamāgamamhi metteyyamāṇavassa pañhe. Ubhonte viditvānāti dve ante dve koṭṭhāse jānitvā. Majjhe mantā na lippatīti mantā vuccati paññā, tāya ubho ante viditvā majjhe na lippati, vemajjheṭṭhāne na lippati. Sibbanimaccagāti sibbanisaṅkhātaṃ taṇhaṃ atīti. Phassoti phassavasena nibbattatā ayaṃ attabhāvo. Eko antoti ayameko koṭṭhāso. Phassasamudayoti phasso samudayo assāti phassasamudayo, imasmiṃ attabhāve katakammaphassapaccayā nibbatto anāgatattabhāvo. Dutiyo antoti dutiyo koṭṭhāso. Phassanirodhoti nibbānaṃ. Majjheti sibbinitaṇhaṃ chetvā dvidhākaraṇatṭhena nibbānaṃ majjhe nāma hoti. Taṇhā hi naṃ sibbatīti taṇhā naṃ attabhāvadvasaṅkhātaṃ phassaṇca phassasamudayaṇca sibbati ghaṭṭeti. Kiṃ kāraṇā? Tassa tasseva bhavassa abhinibbattiyā. Yadi hi taṇhā na sibbeyya, tassa tassa bhavassa nibbatti na bhavēyya. Imasmiṃ ṭhāne koṭimajjhikūpamaṃ gaṇhanti. Dvinnañhi kaṇḍānaṃ ekato katvā majjhe suttena saṃsibbitānaṃ koṭi majjhanti vuccati. Sutte chinne ubho kaṇḍāni ubhato patanti. Evamettha kaṇḍadvayaṃ viya vuttappakārā dve antā, sibbitvā ṭhitasuttaṃ viya taṇhā, sutte chinne kaṇḍadvayassa

ubhatopatanam viya taṇhāya niruddhāya antadvayaṃ niruddhameva hoti. Ettāvatāti ettakena iminā ubho ante viditvā taṇhāya majjhe anupalittabhāvena abhiññeyyaṃ catusaccadhammaṃ abhijānāti nāma, tīraṇapariññāya ca pahānapariññāya ca parijānitabbaṃ lokiyasaccadvayaṃ parijānāti nāma. Diṭṭheva dhammeti imasmiṃyeva attabhāve. Dukkassantakaro hotīti vaṭṭadukkhassa koṭikaro paricchedaparivaṭumakaro hoti nāma.

Dutiyavāre tiṇṇaṃ kaṇḍānaṃ vasena upamā veditabbā. Tiṇṇañhi kaṇḍānaṃ suttena saṃsibbitānaṃ sutte chinne tīṇi kaṇḍāni tīsu ṭhānesu patanti, evamettha kaṇḍattayaṃ viya atītānāgatapaccuppannā khandhā, suttaṃ viya taṇhā. Sā hi atītaṃ paccuppannena, paccuppannañca anāgatena saddhiṃ saṃsibbati. Sutte chinne kaṇḍattayassa tīsu ṭhānesu patanaṃ viya taṇhāya niruddhāya atītānāgatapaccuppannā khandhā niruddhāva honti.

Tatīyavāre adukkhamasukhā majjheti dvinnam vedanānaṃ antaraṭṭhakabhāvena majjhe. Sukhañhi dukkhassa, dukkhaṃ vā sukkhassa antaraṃ nāma natthi. Taṇhā sibbinīti vedanāsu nandirāgo vedanānaṃ upacchedaṃ nivāretīti tā sibbati nāma.

Catutthavāre viññānaṃ majjheti paṭisandhiviññānampi sesaviññānampi nāmarūpapaccayasamudāgatattā nāmarūpānaṃ majjhe nāma.

Pañcamavāre viññānaṃ majjheti kammaviññānaṃ majjhe, ajjhakkāyatanesu vā manāyatanena kammassa gahitattā idha yaṃkiñci viññānaṃ majjhe nāma, manodvāre vā āvajjanassa ajjhakkāyatananissitattā javanaviññānaṃ majjhe nāma.

Chaṭṭhavāre sakkāyoti tebhūmakavaṭṭaṃ. Sakkāyasamudayoti samudayasaccaṃ. Sakkāyanirodhoti nirodhasaccaṃ. Pariyāyenāti tena tena kāraṇeneva. Sesam sabbattha vuttanayeneva veditabbaṃ.

8. Purisindriyañāṇasuttavaṇṇanā

62. Aṭṭhame aññataroti devadattapakkhiko eko. Samannāharitvāti āvajjitvā. Idaṃ so “kiṃ nu kho bhagavatā jānitvā kathitaṃ, udāhu ajānitvā, ekaṃsikaṃ vā kathitaṃ udāhu vibhajjakathita”nti adhippāyena pucchati. Āpāyikoti apāye nibbattanako. Nerayikoti nirayagāmī. Kappaṭṭhoti kappaṭṭhiyakammassa katattā kappaṃ ṭhassati. Atekkicchoti na sakkā tikicchituṃ. Dvejjhanti dvidhābhāvaṃ. Vālaggakoṭinittudanamattanti vālassa aggakoṭiyā dassetabbamattakaṃ, vālaggakoṭinipātamattakaṃ vā. Purisindriyañāṇānīti purisapuggalānaṃ indriyaparopariyattañāṇāni, indriyānaṃ tikkhamudubhāvajānanañāṇānīti attho.

Vijjamānā kusalāpi dhammā akusalāpi dhammāti ettakā kusalā dhammā vijjanti, ettakā akusalā dhammāti jānāmi. Antarahitāti adassanaṃ gatā. Sammukhībhūtāti samudācāravasena pākaṭā jātā. Kusalamūlanti kusalajjhāsayo. Kusalā kusalanti tamhā kusalajjhāsayā aññampi kusalaṃ nibbattissati. Sārādānīti sārādāni gahitasārāni, saradamāse vā nibbattāni. Sukhasayitānīti sukhassannicitāni. Sukhetteti maṇḍakhetṭe. Nikkhittānīti vuttāni. Sappaṭibhāgāti sarikkhakā. Abhido addharattanti abhiaddharattaṃ addharatte abhimukhībhūte. Bhattakālasamayeti rājakulānaṃ bhattakālasaṅkhāte samaye. Parihānadhammoti ko evaṃ bhagavatā ñātoti? Ajātasatturājā. So hi pāpamittaṃ nissāya maggaphalehi parihīno. Aparepi

suppabuddhasunakkhattādayo bhagavatā ñātāva. Aparihānadhammoti evaṃ bhagavatā ko ñāto? Susīmo paribbājako aññe ca evarūpā. Parinibbāyissatīti evaṃ ko ñāto bhagavatāti? Santatimahāmatto aññe ca evarūpā.

9. Nibbedhikasuttavaṇṇanā

63. Navame anibbiddhapubbe appadālitapubbe lobhakkhandhādayo nibbijjhati padāletīti nibbedhikapariyāyo, nibbijjhanakāraṇanti attho. Nidānasambhavoti kāme nideti uppādanasamatthatāya niyyādetīti nidānaṃ. Sambhavati tatoti sambhavo, nidānameva sambhavo nidānasambhavo. Vemattatāti nānākaraṇaṃ.

Kāmaguṇāti kāmayitabbaṭṭhena kāmā, bandhanaṭṭhena guṇā “antaguṇa”ntiādīsu viya. Cakkhuviññeyyāti cakkhuviññāṇena passitabbā. Itthāti pariyiṭṭhā vā hontu mā vā, itthārammaṇabhūtāti attho. Kantāti kamanīyā. Manāpāti manavaḍḍhanakā. Piyaṇupāti piyajātikā. Kāmūpasañhitāti ārammaṇaṃ katvā uppajjamānena kāmena upasañhitā. Rajanīyāti rāgupattikāraṇabhūtā. Nete kāmāti na ete kamaṇaṭṭhena kāmā nāma honti. Saṅkappaṛāgoti saṅkappavasena uppannarāgo. Kāmoti ayaṃ kāmappahānāya paṭipannehi pahātabbo. Kamaṇaṭṭhena kāmā nāma. Citrānīti citravacitrārammaṇāni.

Phassoti sahaṇātapasso. Kāmayamānoti kāmāṃ kāmayamāno. Tajjaṃ tajjanti tajjātikaṃ tajjātikaṃ. Puññabhāgiyanti dibbe kāme patthetvā sucaritapāripūriyā devaloke nibbattassa attabhāvo puññabhāgiyo nāma, duccharitapāripūriyā apāye nibbattassa attabhāvo apuññabhāgiyo nāma. Ayaṃ vuccati, bhikkhave, kāmānaṃ vipākoti ayaṃ duvidhopi kāmāpatthanaṃ nissāya uppannattā kāmānaṃ vipākoti vuccati. So imaṃ nibbedhikanti so bhikkhu imaṃ chattiṃsaṭṭhānesu nibbijjhanakaṃ seṭṭhacariyaṃ jānāti. Kāmanirodhanti kāmānaṃ nirodhane evaṃ laddhanāmaṃ. Imasmiñhi ṭhāne brahmacariyasaṅkhāto maggova kāmanirodhoti vutto.

Sāmisāti kilesāmisasampayuttā. Iminā nayena sabbaṭṭhānesu attho veditabbo. Apicettha vohāravapakanti vohāravipākaṃ. Kathasaṅkhāto hi vohāro saññāya vipāko nāma. Yathā yathā nanti ettha naṃ-iti nipātamattameva. Iti yasmā yathā yathā sañjānāti, tathā tathā evaṃsaññī ahosinti katheti, tasmā vohāravapakāti attho.

Avijjāti atṭhasu ṭhānesu aññāṇabhūtā bahalaavijjā. Nirayaṃ gamentīti nirayagamanīyā, niraye nibbattipaccayāti attho. Sesesupi eseṇa nayo. Cetanāhanti cetanaṃ ahaṃ. Idha sabbasaṅgāhikā saṃvidahanacetanā gahitā. Cetayitvāti dvārappavattacetanā. Manasāti cetanāsampayuttacittena. Nirayavedanīyanti niraye vipākadāyakaṃ. Sesesupi eseṇa nayo. Adhimattanti balavadukkhāṃ. Dandhavirāgīti garukaṃ na khippaṃ saṇikaṃ vigacchanakadukkhāṃ. Urattāliṃ kandatīti uraṃ tāletvā rodāti. Pariyeṭṭhanti pariyesaṇaṃ. Ekapaḍaṃ dvipaḍanti ekapaḍamantaṃ vā dvipaḍamantaṃ vā, ko mantaṃ jānātīti attho. Sammohavepakkanti sammohavipākaṃ. Dukkhasa hi sammoho nissandavipāko nāma. Dutiyapadepe eseṇa nayo. Pariyesanāpi hi tassa nissandavipākoti. Imasmiṃ sutte vaṭṭavivaṭṭaṃ kathitaṃ.

10. Sīhanādasuttavaṇṇanā

64. Dasame āsabaṃ ṭhānanti seṭṭhaṃ niccalaṭṭhānaṃ. Sīhanādanti abhītanādaṃ pamukhanādaṃ. Brahmācakkanti seṭṭhaññācakkāṃ paṭivedhaññāñceva desaññāñca. Ṭhāñca ṭhānatoti kāraṇaṃ kāraṇato. Yampīti yena ñāṇena.

Idampi tathāgatassāti idampi tñānāttñānāññaṃ tathāgatassa tathāgatabalaṃ nāma hoti. Evaṃ sabbapadesu attho veditabbo. Kammasamādānānanti samādiyitvā katānaṃ kusālākusalakammānaṃ, kammameva vā kammasamādānaṃ. Tñānaso hetusoti paccayato ceva hetuto ca. Tattha gatiupadhiḥkālāpayogā vipākassa tñānaṃ, kammaṃ hetu. Jhānavimokkhasamādhisamāpattīnanti catunnaṃ jhānaṃ aṭṭhannaṃ vimokkhānaṃ tiṇṇaṃ samādhīnaṃ navannaṃ anupubbasaṃpattīnañca. Saṃkilesanti hānabhāgiyaṃ dhammaṃ. Vodānanti visesabhāgiyaṃ dhammaṃ. Vuṭṭhānanti “vodānampi vuṭṭhānaṃ, tamhā tamhā samādhimhā vuṭṭhānampi vuṭṭhāna”nti evaṃ vuttaṃ paṇḍajjhānañceva bhavaṅganaphalasaṃpattiyo ca. Heṭṭhimaṃ heṭṭhimañhi paṇḍajjhānaṃ uparimassa uparimassa padaṭṭhānaṃ hoti, tasmā “vodānampi vuṭṭhāna”nti vuttaṃ. Bhavaṅgena pana sabbajjhānehi vuṭṭhānaṃ hoti, phalasaṃpattiyā nirodhasaṃpattito vuṭṭhānaṃ hoti. Taṃ sandhāya “tamhā tamhā samādhimhā vuṭṭhānampi vuṭṭhāna”nti vuttaṃ. Anekavihitantiādīni visuddhimagge vaṇṇitāni. Āsavakkhayaññaṃ heṭṭhā vuttatthameva. Purimassāpi ñāṇattayassa vitthārakathaṃ icchantena majjhimaṭṭhakathāya mahāsīhanādavaṇṇanā oloketabbā. Samāhitassāti ekaggacittassa. Samādhī maggoti samādhī etesaṃ ñāṇaṃ adhigamāya upāyo. Asamādhīti anekaggabhāvo. Kummaggoti micchāmaggo. Imasmiṃ sutte tathāgatassa ñāṇabalaṃ kathitanti.

Mahāvaggo chaṭṭho.

7. Devatāvaggo

1-3. Anāgāmiṃ phalasuttādivaṇṇanā

65-67. Sattamaṃsa paṭhame assaddhiyanti assaddhabhāvaṃ. Duppaññatanti nippaññabhāvaṃ. Duttiye paṃḍanti sativippavāsaṃ. Tatiye ābhisaṃcārīkanti uttamasamācārābhūtaṃ vattavasena paṇḍattisīlaṃ. Sekhadhammanti sekhaṇḍattisīlaṃ. Sīlānīti cattāri mahāsīlāni.

4. Saṅgaṇikārāmasuttavaṇṇanā

68. Catutthe saṅgaṇikārāmoti gaṇasaṅgaṇikārāmo. Suttantikagaṇādīsu pana gaṇesu attano vā parisāsaṅkhāte gaṇe ramatīti gaṇārāmo. Paviveketi kāyaviveke. Cittassa nimittanti samādhivipassanācittassa nimittaṃ samādhivipassanākāraṃ. Sammādiṭṭhanti vipassanāsamādiṭṭhiṃ. Samādhinti maggasamādhīñceva phalasaṃpattiñca. Saṃyojanānīti dasa saṃyojanāni. Nibbānanti apaccayapariniḥḍānaṃ.

5. Devatāsuttavaṇṇanā

69. Pañcame sovacassatāti subbacabhāvo. Kalyāṇamittatāti sucimittatā. Satthugāravoti satthari gāravayutto. Esa nayo sabbattha.

6. Samādhisuttavaṇṇanā

70. Chaṭṭhe na santenāti paccaṇīkakilesehi avūpasantena. Na paṇītenāti na atappakena. Na paṭippassaddhiladdhenāti kilesappaṭippassaddhiyā aladdhena appattena. Na ekodibhāvādhigatenāti na ekaggabhāvaṃ upagatena.

7. Sakkebhābasuttavaṇṇanā

71. Sattame tatra tatrāti tasmim̐ tasmim̐ visese. Sakkhibhabbatanti paccakkhabhāvaṃ. Āyataneti kāraṇe. Hānabhāgiyādayo visuddhimagge saṃvaṇṇitā. Asakkaccakārīti na sukatakārī, na ādarakārī. Asappāyakārīti na sappāyakārī, na upakārabhūtaḍḍhammakārī.

8. Balasuttavaṇṇanā

72. Aṭṭhame balatanti balabhāvaṃ thāmabhāvaṃ. Asātaccakārīti na satatakārī. Sesam̐ heṭṭhā vuttanayameva.

9-10. Tajjhānasuttadvayaṇṇanā

73-74. Navame na yathābhūtaṃ sammappaññāya sudiṭṭho hotīti vatthukāmakilesakāmesu ādīnavo na yathāsabhāvato jhānapaññāya sudiṭṭho hoti. Dasamaṃ uttānatthamevāti.

Devatāvaggo sattamo.

8. Arahattavaggo

1. Dukkhasuttavaṇṇanā

75. Aṭṭhamassa paṭhame savighātanti saupaghātaṃ sopaddavaṃ. Sapariḷāhanti kāyikacetāsikena pariḷāhena sapariḷāhaṃ. Pāṭikañkhāti icchitabbā avassaṃbhāvinī.

2. Arahattasuttavaṇṇanā

76. Dutiye mānanti jātīādīhi maññaṇaṃ. Omānanti hīnohamasmīti mānaṃ. Atimānanti atikkamitvā pavattaṃ accuṇṇatimānaṃ. Adhimānanti adhigatamānaṃ. Thambhanti kodhamānehi thaddhabhāvaṃ. Atinipātanti hīnassa hīnohamasmīti mānaṃ.

3. Uttarimanussadhammasuttavaṇṇanā

77. Tatiye uttarimanussadhammāti manussadhammato uttari. Alamariyaññadassanavisesanti ariyabhāvaṃ kātuṃ samatthaṃ ñāṇadassanavisesaṃ, cattāro magge cattāri ca phalānīti attho. Kuhananti tividhaṃ kuhanavattthūṃ. Lapananti lābhatthikatāya ukkhipitvā avakkhipitvā vā lapaṇaṃ.

4. Sukhasomanassasuttavaṇṇanā

78. Catutthe yoni cassa āraddhā hotīti kāraṇaṇcassa paripuṇṇaṃ paggaḥitaṃ hoti. Dhammārāmoti dhamme ratim̐ vindati. Bhāvanāya ramati, bhāvento vā ramatīti bhāvanārāmo. Pahāne ramati, pajahanto vā ramatīti pahānārāmo. Tividhe paviveke ramatīti pavivekārāmo. Abyāpajjhe niddukkhabhāve ramatīti abyāpajjhārāmo. Nippapañcasañkhāte nibbāne ramatīti nippapañcārāmo.

5. Adhigamasuttavaṇṇanā

79. Pañcame na āyakusaloti na āgamanakusalo. Na apāyakusaloti na apagamanakusalo. Chandanti kattukamyatāchandaṃ. Na ārakkhatīti na rakkhati.

6. Mahantattasuttavaṇṇanā

80. Chaṭṭhe ālokabahuloti ñāṇālokabahulo. Yogabahuloti yoge bahulaṃ karoti. Vedabahuloti pītipāmojjabahulo. Asantuṭṭhibahuloti kusaladhammesu asantuṭṭho. Anikkhittadhuroti aṭṭhapitadhuro paggaḥitavīriyo. Uttari ca patāretīti sampati ca uttariṇca vīriyaṃ karoteva. Sattamaṃ uttānameva.

8-10. Dutīyanirayasuttādivaṇṇanā

82-84. Aṭṭhame pagabbhoti kāyapāgabbhiyādīhi samannāgato. Navamaṃ uttānatthameva. Dasame vighātavāti mahicchataṃ nissāya uppannena lobhadukkhena dukkhito. Sesamaṃ sabbattha uttānamevāti.

Arahattavaggo aṭṭhamo.

9. Sītivaggo

1. Sītibhāvasuttavaṇṇanā

85. Navamassa paṭhame sītibhāvanti sītalabhāvaṃ. Yasmiṃ samaye cittaṃ niggaṇhitabbantiādīsu uddhaccasamaye cittaṃ samādhinā niggahetabbaṃ nāma, kosajjānupatitakāle vīriyena paggaḥetabbaṃ nāma, nirassādagatakāle samādhinā sampahaṃsitabbaṃ nāma, samappavattakāle bojjhaṅgupekkhāya ajjupekkhitabbaṃ nāma.

2. Āvaraṇasuttavaṇṇanā

86. Dutīye kammāvaraṇatāyāti pañcānantariyakammehi. Kilesāvaraṇatāyāti niyatamicchādiṭṭhiyā. Vipākāvaraṇatāyāti akusalavipākapaṭisandhiyā vā kusalavipākehi ahetukapaṭisandhiyā vāti.

4-5. Sussūsatisuttādivaṇṇanā

88-89. Catutthe anattanti avaḍḍhiṃ. Atthaṃ riñcatīti vaḍḍhiatthaṃ chaḍḍeti. Ananulomikāyāti sāsanaṃ ananulomikāya. Pañcame diṭṭhisampadanti sotāpattimaggaṃ.

8-11. Abhabbaṭṭhānasuttacatukkavaṇṇanā

92-95. Aṭṭhame anāgamanīyaṃ vatthunti anupagantabbaṃ kāraṇaṃ, pañcannaṃ verānaṃ dvāsaṭṭhiyā ca diṭṭhigatānametaṃ adhivacanaṃ. Aṭṭhamaṃ bhavanti kāmāvacare aṭṭhamaṃ paṭisandhiṃ. Navame kotūhalamaṅgalenāti diṭṭhasutamutamaṅgalena. Dasame sayamaṃkatantiādīni attadiṭṭhivasena vuttāni. Adhiccasaṃuppannanti ahetunibbattaṃ. Sesamaṃ sabbattha uttānamevāti.

Sītivaggo navamo.

10. Ānisaṃsavaggo

1-2. Pātubhāvasuttādivaṇṇanā

96-97. Dasamassa paṭhame ariyāyataneti majjhimadese. Indriyānanti manacchaṭṭhānaṃ. Dutīye saddhammaniyatoti sāsanaṃ saddhamme niyato. Asādhāraṇenāti puthujjanehi asādhāraṇena.

7. Anavatthitasuttavaṇṇanā

102. Sattame anodhiṃ karitvāti “ettakāva saṅkhārā aniccā, na ito pare”ti evaṃ sīmaṃ mariyādaṃ akatvā. Anavatthitāti avatthitāya rahitā, bhijjamānāva hutvā upaṭṭhahissantīti attho. Sabbaloketi sakale tedhātuke. Sāmaññenāti samaṇabhāvena, ariyamaggenāti attho.

8. Ukkhittāsikasuttavaṇṇanā

103. Aṭṭhame mettāvatāyāti mettāyuttāya pāricariyāya. Satta hi sekhā tathāgataṃ mettāvatāya paricaranti, khīṇāsavo pariciṇṇasatthuko.

9. Atammayasuttavaṇṇanā

104. Navame atammayoti tammayā vuccanti taṇhādiṭṭhiyo, tāhi rahito. Ahaṃkāraṭi ahaṃkāradiṭṭhi. Mamaṃkāraṭi mamaṃkārataṇhā. Sesam sabbattha uttānamevāti.

Ānisaṃsavaggo dasamo.

Dutiyapaṇṇāsakaṃ niṭṭhitaṃ.

11. Tikavaggo

1. Rāgasuttavaṇṇanā

107. Ekādasamassa paṭhame asubhāti asubhakammaṭṭhānaṃ. Mettāti mettākammaṭṭhānaṃ. Paññāti saḥavipassanā maggapaññā.

6. Assādasuttavaṇṇanā

112. Chaṭṭhe assādadiṭṭhīti sassatadiṭṭhi. Attānudiṭṭhīti attānaṃ anugatā vīsativatthukā sakkāyadiṭṭhi. Micchādiṭṭhīti dvāsaṭṭhividdhāpi diṭṭhi. Sammādiṭṭhīti maggasammādiṭṭhi, natthi dinnantiādikā vā micchādiṭṭhi, kammassakataññaṃ sammādiṭṭhi.

7. Aratisuttavaṇṇanā

113. Sattame adhammacariyāti dasa akusalakammapathā.

10. Uddhaccasuttavaṇṇanā

116. Dasame asaṃvaroti anadhivāsakabhāvo. Sesam sabbattha uttānamevāti.

Tikavaggo ekādasamo.

12. Sāmaññavaggavaṇṇanā

119-121. Ito paresu tapussoti dnevācikapāsako. Tathāgate niṭṭhaṅgatoti buddhaguṇesu paṭiṭṭhitacitto paḥīnakaṅkho. Amataṃ addasāti amataddaso. Ariyenāti niddosena lokuttarasīlena. Ñāṇenāti paccavekkhaṇaṇāṇena. Vimuttiyāti sekhaphalavimuttiyā. Tavakaṇṇikoti evaṃnāmako gahapati. Tapakaṇṇikotipi pāḷi.

24. Rāgaḥpeyyālavaṇṇanā

140. Rāgassāti pañcakāmaguṇikarāgassa. Sesam sabbattha uttānatthamevāti.

Manorathapūraṇiyā aṅguttaranikāya-aṭṭhakathāya

Chakkanipātassa saṃvaṇṇanā niṭṭhitā.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια. 4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Σχόλια. 06. Σχόλια για το βιβλίο των έξι. 2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org